

АСОЦИАЦИЯ НА
ПРОКУРОРИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

Гр.София, ул."Алабин" №34,
тел.02/9219 330, fax 02/9885895

E-mail : apb@prb.bg, Internet: <http://apb.prb.bg>

Изх. № 14/ 2016г.
28.06.2016г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 192 КД-6/16г.
Дата 29.06.16г.

До
Г-н Председателя
на Конституционния съд на РБ

СТ А Н О В И Щ Е

на Управителния съвет на Асоциацията на прокурорите в България
по конституционно дело № 6/ 2016 г.

**УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение от 02.06.2016 г. Конституционният съд на Република България е допуснал за разглеждане по същество искането на Върховния касационен съд за установяване на противоконституционност на нормата на чл. 230 ал. 2, 3 и 4 и на чл. 166 ал. 3 от Закона за съдебната власт. Със същото определение искането на Върховния касационен съд в частта по чл. 230 ал. 2, 3 и 4 от ЗСВ е присъединено към к.д. № 4/ 2016 г., по описа на КС за съвместно разглеждане с искането на Върховния административен съд за установяване на противоконституционност на чл. 230 ал. 1 от ЗСВ, като производството по к.д. № 6/2016 г. на КС е прекратено в тази му част. На основание чл. 20а ал. 2 и 4 от ПОДКС Асоциацията на прокурорите в България е поканена да представи становище по к.д. № 6/ 2016 г. , по описа на КС.

Управителният съвет на Асоциацията на прокурорите в България споделя тезата на ВКС, че нормата на чл. 166 ал. 3 от ЗСВ противоречи на чл. 129 ал. 3 т. 2 КРБ, на чл. 4 ал.1 от КРБ и чл. 48 ал. 4 от КРБ по следните аргументи:

- I. Разпоредбата на чл. 166 ал. 3 от ЗСВ нарушава конституционния принцип за пропорционалност и на правна сигурност.

Разпоредбата на чл. 166 ал. 3 от ЗСВ установява забрана при подаване на оставка от страна на съдия, прокурор или следовател трудовото правоотношение да бъде прекратено, когато срещу магистрата се води дисциплинарно производство, до приключване на това производство. Според законодателя, ако е извършено дисциплинарно нарушение съответният магистрат следва да понесе в пълен обем неблагоприятните последици, произтичащи от дисциплинарната санкция. Този резултат може се реализира единствено при условие, че е запазено съществуващото трудово правоотношение. Създаването на гаранция за постигане на тази цел е обусловила необходимостта от нейната нормативна легитимация чрез нормата на чл. 166 ал. 3 от ЗСВ.

Процедурата по образуване, провеждане и приключване на дисциплинарното производство е регламентирана в глава XVI от Закона за съдебната власт и в „Правилата на дисциплинарната дейност на Висшия съдебен съвет”, приети с решение на ВСС по протокол № 60/11.12.2014 г. /Правилата/. Съгласно чл. 13.1 б. „г” от Правилата дисциплинарно производство не се образува или същото се прекратява, ако преди неговото образуване магистратът вече е освободен от длъжност. По аргумент на чл. 13.1 б. „г” от Правилата прекратяването на трудовото правоотношение с привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат не създава пречка за развитието на дисциплинарното производство, образувано преди подаване на оставката, респ. не се отразява негативно върху възможността да бъде реализирана в пълен обем дисциплинарната отговорност на провиненото лице за допуснатото дисциплинарно нарушение. Нещо повече. Разпоредбата на чл. 225 ал. 3 от ЗСВ въвежда забрана за изплащане на еднократно парично обезщетение по чл. 225 ал. 1 от ЗСВ на магистрат, ако по отношение на него е образувано дисциплинарно производство и то не е приключило. Представяните от законодателя гаранции създават разумна убеденост в обществото, а и сред останалите магистрати, че провиненият магистрат ще понесе последиците от извършеното дисциплинарно нарушение, а с това се постигат целите, както на генералната, така и на индивидуалната превенция на дисциплинарната санкция. Следователно, нормативната уредба, регламентираща дисциплинарната отговорност на съдията, прокурора и следователя дава достатъчно сигурност, че магистратът ще понесе всички

последници от дисциплинарната санкция, независимо дали към момента на нейното налагане съществува съответното трудово правоотношение. От изложеното следва, че разпоредбата на чл. 166 ал. 3 от ЗСВ съществено противоречи на чл. 123 ал. 3 т. 2 от КРБ и чл. 4 ал.1 от КРБ, тъй като интензивно, без основание и в нарушение на правния ред, ограничава основно конституционно право на гражданите – правото на труд, като нарушава конституционния принцип за пропорционалност при въвеждане на допустими изисквания при упражняване на основни права. /Решение № 7/ 2012 по к.д. № 2/ 2012 на КС/.

II. Разпоредбата на чл. 166 ал. 3 от ЗСВ създава условия за принудителен труд, с което нарушава чл. 48 ал. 4 от КРБ.

Отказът на съответната колегия на ВСС да приеме депозираната от магистрата оставка поставя съответното лице в състояние, не по своя воля да продължи да изпълнява служебните задължения, произтичащи от длъжността, която желае да освободи. Всяко последващо действие от страна на магистрата, с което дава израз на своето нежелание да упражнява тази професия – напр. неявяване на работа, бездействие при изпълнение на служебните задължение, ще предостави допълнително нови основания за ангажиране на неговата дисциплинарна отговорност. По този начин, под заплахата от наказание, магистратът ще бъде принуден да продължи да изпълнява своята служба. Упражняването на труд при такива обстоятелства е форма на принудителен труд, съгласно чл. 2 ал. 1 от Конвенция № 29 относно принудителния или задължителния труд, 1930 на Международната организация на труда. /Член 2, ал. 1. По смисъла на тази Конвенция изразът "принудителен или задължителен труд" означава всяка работа или служба, изисквана от лице под заплахата на каквото и да е наказание и за която това лице не се е съгласило доброволно да я извършва./ Този извод ни дава основание да заявим, че нормата на чл. 166 ал. 3 от ЗСВ създава условия за упражняване на принудителен труд, което е в пряко противоречие с разпоредбата на чл. 48 ал. 4 от Конституцията, установяващ забрана за принудителен труд.

Използваме случая да изразим и мнението на УС на АПБ по отношение на чл. 230 ал.2, 3 и 4 от ЗСВ.

Чл. 230 ал. 2 от ЗСВ противоречи на чл. 48 ал.1, чл. 51 ал.1 и чл. 31 ал.3 от КРБ.

Чл. 230 ал.2 от ЗСВ предвижда съдия, прокурор или следовател да бъдат отстранени от длъжност, когато срещу тях е образувано наказателно производство от общ характер за престъпление, което не е извършено при и по повод изпълнение на службата. Изцяло споделяме аргументите на ВКС, изложени в депозираното пред КС искане за основанията за обявяване на противоконституционност на тази разпоредба, като представяме допълнителни доводи в тази насока.

Няма спор, че при приложението на нормата на чл. 230 ал. 2 от ЗСВ магистратът е лишен от правото да работи, да получава трудово възнаграждение и да се ползва от своите трудови и социални права за неопределен период от време. От своя страна магистратът не разполага със съответни законови гаранции за защита, когато действието на тази принудителна мярка надхвърли рамките на разумния срок за нейното приложение. Нарушен е принципът за правна сигурност, основен принцип на правовата държава /чл. 4 КРБ/ .

Разпоредбите на чл. 48 ал. 1 и чл. 51 ал. 1 от Конституцията гарантират правото на труд и на социално осигуряване на българските граждани. Ограничаването на конституционно гарантирани права със законови мерки трябва да има параметри и граници, които да са прецизно и безпротиворечиво дефинирани. Систематичното място на ограниченията на гарантирани от Конституцията права поради насочено срещу определено лице наказателно преследване е в НПК. В чл. 69 от този кодекс са уредени предпоставките за тяхното прилагане, компетентните органи и съответната процедура. Разпоредбата на чл. 234 ал. 8 от НПК урежда пределните граници на мерките за процесуална принуда, обусловени от обективно изтекъл срок на тяхното приложение. Изложените доводи подкрепят извода, че посредством нормата на чл. 230 ал.2 от ЗСВ интензивно се ограничават конституционни права на магистрата при временно отстраняване от длъжност, което не съответства на защитаваната цел. Обстоятелство, което обуславя противоречието на чл. 230 ал. 2 от ЗСВ с чл. 48 ал. и чл. 51 ал. 1 от КРБ.

Сходна на чл. 230 ал. 2 от ЗСВ разпоредба – чл. 100 ал. 2 от Закона за държавния служител, е обявена за противоконституционна с решение № 5/12.05.2016 г. по к.д. 2/2016г., по описа на КС на РБ.

Чл. 230 ал. 2 и ал. 4 от ЗСВ противоречат на презумпцията за невинност, прогласена в чл. 31 ал. 3 от Конституцията и с гаранциите на следващата алинея 4-та от същия текст, че не се допускат ограничения на правата на обвиняемия, надхвърлящи необходимостта за осъществяване на правосъдието.

Ние не се ангажираме с преценка дали в законотворческия процес е допустимо тези ограничения да бъдат дублирани и в други закони, в частност в ЗСВ, като се даде правомощие за засягане на конституционните права на магистратите от други органи и по друга, различна от НПК процедура, предвиждаща решение на ВСС, подлежащо на еднократен контрол пред Върховния административен съд. Категорични сме обаче в становището си, че в противоречие с посочените по-горе текстове от Конституцията магистратите, с регламента в чл. 230 от ЗСВ, са поставени в по-неблагоприятно положение от останалите граждани, когато срещу тях е насочено наказателно преследване, тъй като с този текст, без признати от основния закон съображения, се разширява приложението на ограниченията и по предпоставки, и по време.

Разпоредбата на чл. 230 ал.3 от ЗСВ противоречи на чл. 4 ал.1 от КРБ.

Нормата на чл. 230 ал. 3 от ЗСВ очертава кръга субекти в чиято компетентност е да направят искане за временно отстраняване от длъжност на магистрат. Това са Главният прокурор, а в случаите по ал. 2 на чл. 230 ЗСВ - или от не по-малко от една пета от общия брой на членовете на съответната колегия на Висшия съдебен съвет.

Съгласно чл. 32 ал.2 от ЗСВ Главният прокурор председателства колегията на прокурорите към ВСС. При внесено от Главния прокурор на основание чл. 230 ал. 2 от ЗСВ предложение за отстраняване на прокурор или следовател ще бъде поставено под обосновано съмнение справедливостта на взетото от колегията решение. В този казус правомощията на Главния прокурор включват правото да мотивира направеното искане за отстраняване от длъжност на прокурор или следовател, правото да участва в качеството си на председател на колегията в разискванията и във вземането на решение по

АСОЦИАЦИЯ НА
ПРОКУРОРИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

Гр.София, ул."Алабин" №34,
тел.02/9219 330, fax 02/9885895

E-mail : apb@prb.bg, Internet: <http://apb.prb.bg>

същество. Обединяването на две функции – на обвинител и арбитър нарушава правото на защита на съответния магистрат, изразено в правото на справедлив процес, което от своя страна засяга пряко правната сигурност и предвидимост, и обуславя нарушение на чл. 4 ал.1 КРБ.

По тези съображения Управителният съвет на Асоциацията на прокурорите в България застъпва становището за противоконституционност на разпоредбите на чл. 166 ал. 3 ЗСВ, чл. 230 ал. 2, ал. 3 и 4 от ЗСВ.

С уважение,

Евгени Иванов,
Председател на Управителния съвет на
Асоциация на прокурорите в България

АСОЦИАЦИЯ НА
ПРОКУРОРИТЕ
В БЪЛГАРИЯ